

Cryptovaluta fluctueren van speculatie tot voorzienbaar voordeel

TFO 2025/197.1

Het bezit van en de handel in cryptovaluta nemen beide een steeds hogere vlucht. Dat geldt, althans ten tijde van het afronden van dit artikel, ook voor de koers. De één is hier dagelijks mee bezig, de ander ziet het gewoon als een eenvoudige belegging. In dit artikel gaan we in op de vraag hoe cryptovaluta-activiteiten geduid moeten worden voor de inkomstenbelasting.

1. Inleiding

In de praktijk verrichten belastingplichtigen zeer verschillende activiteiten met betrekking tot crypto's. De verscheidenheid is zo groot dat deze onmogelijk allemaal besproken kunnen worden. Wij zullen ons dus moeten beperken tot enkele veel voorkomende activiteiten.

Deze bijdrage is als volgt opgebouwd. Eerst behandelen wij in onderdeel 2 het theoretische kader. Wij gaan daarbij in op de algemene kenmerken van een bron van inkomen en het onderscheid tussen box 1 (met name resultaat uit overige werkzaamheden en winst uit onderneming) en box 3. Uiteraard is het mogelijk dat crypto's worden ontvangen als vergoeding voor het verrichten van werkzaamheden in dienstbetrekking, maar op deze situatie gaan wij niet verder in.

In onderdeel 3 zullen wij beoordelen hoe een aantal veel voorkomende activiteiten en/of inkomensbestanddelen in relatie tot crypto's fiscaal moeten worden geduid. Het gaat daarbij om de volgende activiteiten en/of inkomensbestanddelen:

1. Arbitrage
2. Airdrops
3. Mining
4. Forks
5. Deelname/betrokkenheid aan projecten

2. Bron van inkomen algemeen

Onder het stelsel van de Wet inkomstenbelasting 2001 ("Wet IB 2001") geldt dat er in beginsel belasting wordt geheven indien sprake is van een bron van inkomen. Voor de inkomsten die belast worden in box 3 geldt dat de bronvraag niet meer afzonderlijk hoeft te worden gesteld, omdat het inkomen in box 3 belast wordt indien de bezittingen en/of schulden behoren tot de rendementsgrondslag. Als gevolg van de rangorderegeling (artikel 2.14 Wet IB 2001) moet echter eerst getoetst worden of het inkomen belast kan worden als winst uit onderneming (artikel 3.2 Wet IB 2001), loon (artikel 3.80 Wet IB 2001) of als re-

sultaat uit overige werkzaamheden (artikel 3.90 Wet IB 2001). Bij die categorieën van inkomen is nog steeds de voorvraag relevant of er sprake is van een bron van inkomen.

Uit de jurisprudentie² van de Hoge Raad volgt dat aan de volgende eisen moet zijn voldaan voor de aanwezigheid van een bron van inkomen in box 1:

1. er moet sprake zijn van werkzaamheden;
2. waarmee wordt deelgenomen aan het economische verkeer;
3. de belastingplichtige moet het verkrijgen van dit voordeel in beginsel beogen (subjectief);
4. zodanig voordeel moet naar maatschappelijke opvattingen kunnen worden verwacht (objectief).

De derde en de vierde voorwaarde worden gezamenlijk ook wel de voordeelstoets genoemd. Of aan de genoemde eisen is voldaan, moet worden beoordeeld naar de situatie ten tijde van het verrichten van de werkzaamheden. De feiten en omstandigheden van andere jaren kunnen een licht werpen op de vraag of er sprake is van een bron van inkomen, met name of het inkomen redelijkerwijs te verwachten is.³

In de volgende onderdelen gaan we nader in op deze voorwaarden.

2.1 Werkzaamheid

De eerste eis is de werkzaamhedentoets. Op zichzelf wordt daar vrij snel aan voldaan.

De aard of omvang van de werkzaamheden of arbeid is niet van belang. Van Kempen⁴ vat dit treffend samen:

"Daarom kan achter het begrip 'werkzaamheid' een breed scala van fenomenen schuilgaan: louter weten (voorkennis), niet-doen, nalaten, een tip geven, het ondergaan van medische proeven enz., tot de meer gebruikelijke vormen van arbeid."

Het enkele malen contact opnemen met de gemeente – mondeling en schriftelijk – voor een bestemmingswijziging kan reeds voldoende zijn voor een werkzaamheid.⁵

¹ Drs. Jeroen Ruijg en drs. Wilbert van Vliet zijn tax partner respectievelijk tax director bij HVK Stevens.

² HR 21 december 2018, ECLI:NL:HR:2018:2390, BNB 2019/39, [https://www.inview.nl/document/id71d99ddfebfc412d80b2071d58398e94/bnb-2019-39-ontwikkeling-computertool-in-de-jaren-negentig-gevolgen-van-het-gaan-behoren-tot-het-ondernemingsvermogen-in-2011?ctx=WKNL_CSL_17&anchor=samenvatting&tab=tekst&searchid=2868114040#:~:text=uit%20andere%20arbeid-,dienen%20die%20werkzaamheden%20in%20het%20economische%20verkeer%20te%20zijn%20verricht%20en,subjectief%20en%20naar%20maatschappelijke%20opvattingen%20redelijkerwijs%20te%20kunnen%20worden%20verwacht%20\(objectief\),.-Of%20aan%20deze](https://www.inview.nl/document/id71d99ddfebfc412d80b2071d58398e94/bnb-2019-39-ontwikkeling-computertool-in-de-jaren-negentig-gevolgen-van-het-gaan-behoren-tot-het-ondernemingsvermogen-in-2011?ctx=WKNL_CSL_17&anchor=samenvatting&tab=tekst&searchid=2868114040#:~:text=uit%20andere%20arbeid-,dienen%20die%20werkzaamheden%20in%20het%20economische%20verkeer%20te%20zijn%20verricht%20en,subjectief%20en%20naar%20maatschappelijke%20opvattingen%20redelijkerwijs%20te%20kunnen%20worden%20verwacht%20(objectief),.-Of%20aan%20deze)

³ HR 24 juni 2011 nr. 10/01299, ECLI:NL:HR:2011:BP5707, BNB 2011/246.

⁴ *Cursus Belastingrecht, IB 3.4.2.B.a.*

⁵ Zie HR 3 mei 2002, nr. 36 984, ECLI:NL:HR:2002:AE2260, BNB 2002/219.

Ook de transactiewinst die behaald wordt bij de aan- en verkoop van onroerend goed kan – onder omstandigheden – belast zijn als resultaat uit overige werkzaamheden.⁶ In de jurisprudentie wordt overigens niet altijd expliciet verwezen naar de aanwezigheid van “werkzaamheden” of “arbeid”. Zo werd het ondergaan van medische proeven⁷ gezien als een dienst bestaande uit het ter beschikking stellen van het eigen lichaam.

De vraag of de opbrengst haar verklaring vindt in de werkzaamheden levert in de praktijk veel discussies op. In het bijzonder bij de afbakening tussen speculatie en normaal vermogensbeheer (zie hierna). In onderdeel 2.3. gaan wij hier dieper op in als we de objectieve voordeelsverwachting bespreken.

2.2 Deelname aan het economische verkeer

Van deelnemen aan het economische verkeer is in ieder geval sprake indien een handeling wordt verricht in ruil voor een beloning. Deze vergoeding hoeft niet te zijn bedongen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de arresten⁸ inzake de wederrechtelijk verkregen voordelen, waarin de Hoge Raad oordeelde dat deze voordelen belast zijn als resultaat uit overige werkzaamheden. Het criterium deelnemen aan het economisch verkeer in de inkomstenbelasting is verder vooral van belang voor de afbakening met de privé- of gezinssfeer: van deelname aan het economische verkeer is geen sprake wanneer activiteiten worden verricht uit hoofde van de familiërelatie⁹ (zoals de bouw van twee woningen tezamen met een zwager).¹⁰

Om te beoordelen of bepaalde activiteiten al dan niet in het economische verkeer plaatsvinden, zijn in beginsel de objectief waarneembare feiten en omstandigheden van belang. Zodra iemand een product of dienst op enige markt tegen (enige vorm van) betaling aanbiedt, treedt hij op in het economische verkeer. Zolang activiteiten (nog) niet leiden tot een product of dienst voor derden, is niet zonder meer duidelijk dat wordt deelgenomen aan het economische verkeer. In dat geval is de intentie van de belastingplichtige van belang. Beoogt deze met deze activiteiten producten of diensten aan te bieden op een markt dan zal er wel worden deelgenomen aan het economische verkeer.

Doorgaans zal bij het handelen in cryptovaluta sprake zijn van deelname aan het economische verkeer, omdat bij deze activiteiten meestal op geld waardeerbare zaken over en weer ter beschikking worden gesteld, buiten de eigen kring.

2.3 Voordeel beogen en voordeel verwachten

De voorwaarde ‘voordeel beogen en verwachten’ (het voordeelscriterium of de voordeelstoets) valt in twee elementen uiteen:

- het objectief voordeelsoogmerk waaraan is voldaan als het voordeel redelijkerwijs te verwachten is met behulp van de activiteiten;
- het subjectief voordeelsoogmerk waaraan is voldaan als de werkzaamheden zijn verricht met het oog op het behalen van voordeel.

Hoewel de voorwaarde ‘voordeel beogen en verwachten’ een algemene bronvoorwaarde is, wordt deze niet altijd gesteld. Uit het Recepten-arrest uit 1993¹¹ en het Medische Dierenproeven-arrest¹² volgt dat deze voorwaarde alleen in de volgende situaties wordt gesteld:

- a) de afgrenzing van activiteiten in de sfeer van de verwerving van inkomsten tegenover activiteiten die, als voorzienbaar blijvend verliesgevend, in de sfeer van besteding van inkomen moeten worden geplaatst;
- b) de afbakening van belaste transacties in de vermogenssfeer tegenover louter speculatieve transacties;
- c) situaties waarin de potentieel belastingplichtige buiten de gezinssfeer is getreden, maar de behaalde voordelen niettemin buiten het inkomen dienen te blijven omdat zij in de persoonlijke sfeer liggen.

Bij zuivere dienstverlening zal het voordeelscriterium geen rol spelen. In dat verband verwijzen wij naar de uitspraak van de postdoc-onderzoeker¹³ die uitkeringen kreeg van een instituut vanwege opbrengsten die waren behaald met bepaalde uitvindingen. De patentrechten waren pas naderhand tot stand gekomen. Volgens het Gerechtshof (r.o. 4.6 en 4.7) was sprake van een voordeel dat toerekenbaar was aan werkzaamheden verricht in het economische verkeer en behoeften het subjectieve en objectieve voordeelscriterium niet meer afzonderlijk getoetst te worden. Deze benadering ligt dan ook in het verlengde van het Recepten-arrest en de Hoge Raad zag geen reden anders te oordelen.

Het voordeelscriterium speelt derhalve een rol bij de afbakening van activiteiten. Hierna gaan wij in op deze afbakeningsvragen, waarin de subjectieve en objectieve toetsing dus wel worden aangelegd:

- a) verliesgevende situaties vs. inkomensverwerving (zie 2.3.1);
- b) speculatie bij vermogenstransacties vs. meer dan normaal vermogensbeheer (zie 2.3.2);
- c) activiteiten in de persoonlijke sfeer vs. de economische sfeer (zie 2.3.3).

2.3.1 Bestedingen versus inkomensverwerving

Degene die de activiteiten verricht, dient voordeel te beogen. Dit moet ook naar maatschappelijke opvattingen redelijkerwijs te verwachten zijn. Louter verlieslatende acti-

6 HR 22 september 1982, nr. 21 152, ECLI:NL:PHR:1982:AW9459, *BNB* 1982/324.

7 HR 1 april 1993, ECLI:NL:HR:1993:BH8770, m.nt. Van Dijk, *BNB* 1993/203.

8 O.a. HR 23 september 1998, ECLI:NL:HR:1998:AA2382, *BNB* 1998/412; HR 22 december 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC5554, *BNB* 1994/302.

9 HR 6 september 1981, nr. 20 684, ECLI:NL:HR:1981:AW9807, *BNB* 1981/296.

10 HR 19 april 1978, ECLI:NL:HR:1978:AX2901, *BNB* 1978/132.

11 HR 14 april 1993, ECLI:NL:HR:1993:BH8770, *BNB* 1993/203.

12 HR 03 oktober 1990, ECLI:NL:HR:1990:BH7882, *BNB* 1990/329.

13 Zie verder ook HR 6 december 2013, ECLI:NL:HR:2013:1436, *BNB* 2014/38.

viteiten of hobbyactiviteiten zijn geen bron van inkomen, waardoor kosten ook niet aftrekbaar zijn.¹⁴

2.3.2 Vermogenstransacties: normaal vermogensbeheer of niet?

Bij vermogenstransacties speelt het voordeeltcriterium een rol bij het onderscheid tussen enerzijds normaal vermogensbeheer en speculatie (belast in box 3) en anderzijds meer dan normaal vermogensbeheer (belast in box 1) als resultaat uit overige werkzaamheden of als winst uit onderneming.

Hieronder behandelen wij enkele relevante arresten waarin dat onderscheid aan de orde is. De nadruk in deze jurisprudentie ligt meestal op het objectieve oogmerk, omdat de belastingplichtige in algemeen bij transacties in de vermogenssfeer het subjectieve oogmerk zal hebben een voordeel te behalen.

2.3.2.1 Het objectieve oogmerk bij vermogenstransacties algemeen

De Hoge Raad hanteert voor het onderscheid tussen normaal vermogensbeheer of speculatie enerzijds en meer dan normaal vermogensbeheer anderzijds het criterium dat de verrichte arbeid qua aard en omvang onmiskenbaar ten doel heeft om een hoger rendement te behalen dan bij normaal vermogensbeheer gebruikelijk is.¹⁵ Bij de invoering van de Wet IB 2001 is ook artikel 3.91 lid 1 onderdeel c Wet IB 2001 in de wet opgenomen. In dat artikel is bepaald dat onder resultaat uit overige werkzaamheden valt:

“het rendabel maken van vermogen op een wijze die normaal, actief vermogensbeheer te buiten gaat, zoals bij het uitponden van onroerende zaken, het in belangrijke mate door de belastingplichtige zelf verrichten van groot onderhoud of andere aanpassingen aan een zaak, of het aanwenden door de belastingplichtige van voorkennis of daarmee vergelijkbare bijzondere vormen van kennis.”

De Hoge Raad heeft geoordeeld dat met deze omschrijving geen uitbreiding is beoogd ten opzichte van de Wet Inkomstenbelasting 1964.¹⁶

In het getraind paard-arrest¹⁷ gaat de Hoge Raad in op het verband tussen de arbeid en het voordeel. Belanghebbende trainde privé een paard. Daarnaast trainde belanghebbende paarden in een onderneming gedreven in een BV. De Hoge Raad overwoog:

“De uitkomsten van de door belanghebbende verrichte trainingsarbeid vormen opbrengst van werkzaamheden in de zin van voormeld artikel 22, lid 1, letter b,

tenzij belanghebbende redelijkerwijs niet kon verwachten per saldo een voordeel te behalen omdat de voorgenomen activiteiten voorzienbaar verliesgevend waren (vgl. HR 25 mei 1994, nr. 28 730, *BNB* 1994/212), dan wel een eventueel gunstig resultaat speculatief was (vgl. HR 1 februari 2002, nr. 36 238, *BNB* 2002/128), dan wel de opbrengst niet haar verklaring vindt in de verrichte werkzaamheden (vgl. HR 6 juni 2001, nr. 36 216, *BNB* 2001/346).”

De Hoge Raad oordeelde in navolging van het hof dat:

1. vanwege de deskundigheid en ervaring van belanghebbende was een eventueel gunstig resultaat niet louter speculatief; en
2. het voordeel vindt in zeer belangrijke mate zijn verklaring in de trainingsarbeid.

Als de deskundigheid van de belastingplichtige een verklarende factor is voor het behalen van een voordeel, dan zal derhalve sprake zijn van een werkzaamheid of onderneming.¹⁸ Het enkele feit dat een positief voordeel is behaald, is op zichzelf niet doorslaggevend, de deskundigheid moet een “gewichtige factor” zijn ter verklaring van het voordeel. Eventuele bijkomende inspanningen, die het voordeel mede bepalen, doen hier niet aan af.¹⁹

Ook bij de fiscale beoordeling van vastgoedexploitatie speelt de objectieve voordeelsverwachting een doorslaggevende rol. A-G IJzerman concludeert op 19 oktober 2021 in een drietal zaken, op basis van eerdere arresten van de Hoge Raad, als volgt:²⁰

“Het hier toe te passen toetsingskader houdt in dat de exploitatie van onroerende zaken slechts als het drijven van een onderneming kan worden aangemerkt indien i) de arbeid naar aard en omvang meer omvat dan gebruikelijk is bij normaal vermogensbeheer (de arbeid-plus toets) en ii) deze arbeid naar aard en omvang onmiskenbaar ten doel heeft het behalen van een rendement dat het bij normaal vermogensbeheer opkomende rendement te boven gaat (de rendement-plus toets).”

De Hoge Raad concludeert in deze zaak in navolging van de advocaat generaal dat de activiteiten niet meer omvatten dan normaal vermogensbeheer. Dat de arbeid relatief veel tijd in beslag nam, deed niet ter zake.²¹ Een belegging in vastgoed gaat nu eenmaal gepaard met arbeid. Ook het feit dat een rendement van meer dan 20% werd behaald leidde niet tot de conclusie dat er meer dan normaal vermogensbeheer was. De Hoge Raad overwoog:

“Het Hof heeft ook niet aannemelijk geacht dat aan de zogenaamde ‘rendement-plus’-eis is voldaan. Belang-

14 HR 3 maart 1954, ECLI:NL:HR:1954:AY2826, *BNB* 1954/125 en Hof Arnhem 27 juni 1983, nr. 645/1982, 645/1982, ECLI:NL:GHARN:1983:AW7947.

15 HR 7 oktober 1981, *BNB* 1981/299.

16 Zie uitgebreider Conclusie A-G Niessen bij HR 9 oktober 2009, ECLI:NL:PHR:2009:BI0481, *BNB* 2010/117, o.a. onderdeel 7.

17 HR 20 juni 2003, nr. 37 974, ECLI:NL:HR2003:AH1017, *BNB* 2003/306.

18 HR 22 juni 1983, ECLI:NL:HR:1983:AW8855, *BNB* 1983/286.

19 HR 14 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:270, *BNB* 2020/58.

20 Uitspraken HR 17 september 2021 met Conclusies A-G, nr. ECLI:NL:HR:2021:1333; ECLI:NL:PHR:2021:408; ECLI:NL:HR:2021:1328; ECLI:NL:PHR:2021:408; ECLI:NL:HR:2021:1321; ECLI:NL:PHR:2021:408; ECLI:NL:PHR:2021:408; ECLI:NL:HR:2021:1328; ECLI:NL:HR:2021:1333. R.o. 3.4 jo. 4.3 nr. 20/01706.

hebbende heeft gesteld dat de BV een gemiddeld jaarrendement behaalt van 20 procent maar daarin zijn ook de autonome marktontwikkelingen begrepen, zodat dat percentage niet bruikbaar is om te dienen als vergelijkingsmaatstaf. Belanghebbende heeft bovendien niet aannemelijk gemaakt of en in hoeverre het behaalde rendement kan worden gerelateerd aan meer dan gebruikelijke werkzaamheden, aldus het Hof.”²²

De vraag kan uiteraard opkomen hoe beoordeeld moet worden wanneer het rendement hoger is dan een rendement dat bij normaal vermogensbeheer kan worden verwacht. Bij vastgoed behoren tot het normale rendement in elk geval ook de indirecte rendementen (gerealiseerde en ongerealiseerde waardeinstijgingen).²³

2.3.2.2 Aandelenhandel

Het is vaste jurisprudentie dat transacties die via een beurs, zijnde een open markt, worden verricht, in het algemeen een speculatief karakter hebben, omdat dit voordeel niet redelijkerwijs te verwachten valt.²⁴ Termijn- en optiehandel wordt in de regel als onvoorspelbaar gezien. De arbeid geeft geen zicht op de voordelen;²⁵ de Hoge Raad overweegt dat dit slechts anders kan zijn als een persoon met zijn deskundigheid, ervaring en relaties – als beleggingsadviseur – het koersverloop van de door hem gekochte effecten kan beïnvloeden.

Dit is bijvoorbeeld aan de orde indien de handelende partij over bijzondere (voor)kennis bezit, die hem in staat stelt een voordeel te behalen binnen de open markt.²⁶ Niet voldoende is dat een handelaar zich uitvoerig heeft verdiept in de analyse van trends en trendbreuken in de koersontwikkeling van de relevante beleggingsinstrumenten. De kans op voordeel is weliswaar beter in te schatten, maar blijft onvoorzienbaar.²⁷ Specifieke deskundigheid kan onder omstandigheden wel leiden tot voorkennis, zodat de belastingplichtige een voorzienbaar resultaat kan behalen. Dan is het voordeel wel belast als resultaat uit overige werkzaamheden.

2.3.3 Activiteiten in de persoonlijke sfeer

Bij een vriendendienst, waarvoor achteraf een beloning wordt ontvangen,²⁸ wordt niet voldaan aan het subjectieve oogmerk. Dan is geen sprake van een bron van inkomen. In de praktijk zou deze categorie een enkele keer een rol kunnen spelen, maar in dit artikel gaan we hier niet verder op in.

2.4 Winst uit onderneming

Indien aan de hiervoor genoemde bronvereisten voldaan is, zal in ieder geval sprake zijn van resultaat uit overige werkzaamheden. De vraag is of er geen sprake is van winst uit onderneming of loon uit dienstbetrekking, die wettelijk gezien zelfs vóór gaan. Vooral het onderscheid tussen resultaat uit overige werkzaamheden en winst uit onderneming is dan een veel voorkomend vraagstuk.

De afbakening met winst uit onderneming is veelal gradu-eel van aard.²⁹ Volgens Freudenthal is het verschil vaak gelegen in de duurzaamheid van de activiteiten en de organisatie.³⁰ In dat verband worden ook wel de omvang van de investeringen en de aanwezigheid van meerdere opdrachtgevers, alsmede ondernemers-³¹ en debiteurenrisico genoemd. Zo was een eigen rijder ondernemer.³² Hij had immers zelf geïnvesteerd in een vrachtauto die hij gebruikte voor transport van goederen voor zijn (enige) werkgever/opdrachtgever. Hoewel dit er niet met zoveel woorden staat, laat de investering zien dat er ondernemersrisico is ontstaan, en een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid.

3. De fiscale behandeling van crypto's in de inkomstenbelasting

In veel gevallen zal degene die in crypto belegt, vergelijkbaar zijn met een belastingplichtige die belegt in bijvoorbeeld aandelen. Dat is het geval als de arbeid die de belastingplichtige verricht niet de verklarende factor is voor het rendement. De crypto's zullen dan in box 3 worden belast. In de praktijk verrichten sommige belastingplichtigen echter ook werkzaamheden met betrekking tot crypto die wel een verklaring vormen voor het te behalen voordeel. Enige voorbeelden zullen we hierna behandelen. Meestal gaat het om vermogenstransacties, en waar niet dan zullen we dit aangeven.

3.1 Tradingbot voor de toepassing van arbitragehandel

De cryptomarkt is nog in ontwikkeling. Daardoor zijn marktimperfections aanwezig en ontstaan op verschillende crypto-exchanges verschillen in marktprijzen voor dezelfde cryptovaluta. Dit biedt mogelijkheden voor arbitrage. Om op een snelle manier gebruik te kunnen maken van deze arbitragemogelijkheden worden specifieke tradingbots ontwikkeld. Tradingbots zijn te definiëren als software waarbij een handelsstrategie is geprogrammeerd (een algoritme) om ervoor te zorgen dat automatisch transacties kunnen worden uitgevoerd door een computer bijvoorbeeld op een crypto-exchange. Op welke manier transacties worden uitgevoerd is afhankelijk van de geprogrammeerde strategie. Hierna gaan wij in op de vraag of als gebruik wordt gemaakt van een tradingbot het resultaat belast kan worden als resultaat uit overige werk-

22 R.o. 3.5.

23 Zie HR 15 april 2016, 15/02829, ECLI:NL:HR:2016:633, BNB 2016/166. Voor vastgoed geldt volgens T.C. Hoogwout, 'Een overzicht van de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet', TFO 2020/169.1, dat een bekende index als de ROZ/vastgoed-index niet altijd een goede maatstaf biedt. De jurisprudentie gaat hier volgens hem dan ook wisselend mee om.

24 Zie bijvoorbeeld HR 9 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ2071 en Rb. Haarlem 4 januari 2011, nr. 09/3307, LJN BR6580.

25 HR 12 augustus 2005, nr. 407702, ECLI:NL:HR:2005:AU0957 en HR 9 september 2001, nr. 09/04984, ECLI:NL:HR:2011:BQ2071, BNB 2011/255. Zie verder ook Freudenthal, t.a.p., p. 85.

26 Hof 's-Gravenhage 21 juni 2011, nr. 10/00078 en 10/00079, LJN BR2519.

28 HR 15 juni 1960, nr. 14. 292, ECLI:NL:HR:1960:AY0641, BNB 1960/200.

29 Ligthart, *FED's fiscale brochure, resultaat uit overige werkzaamheden*, onderdeel 2.4.1.

30 Freudenthal, t.a.p., onderdeel 3.4.2.

31 HR 26 januari 2007, nr. 42 519, ECLI:NL:HR:2007:AZ6945, BNB 2007/127.

32 HR 14 oktober 1992, nr. 28 110, ECLI:NL:HR:1992:ZC5123, BNB 1993/6.

zaamheden. Hierbij dienen twee situaties te worden onderscheiden:

1. een belastingplichtige heeft zelf een arbitragebot ontwikkeld en handelt met behulp van deze arbitragebot voor eigen rekening en risico;
2. een derde heeft een dergelijke bot ontwikkeld en heeft deze al dan niet tegen een vergoeding ter beschikking gesteld aan derden die daarmee handelen.

3.1.1 Zelf ontwikkelde arbitragebot

Hof Arnhem-Leeuwarden heeft in juli 2024 uitspraak³³ gedaan over een belastingplichtige die met behulp van een tradingbot probeerde via arbitrage op verschillende crypto exchanges winst te maken. Hij had zelf het algoritme ontwikkeld³⁴. De vraag was of sprake was van winst uit onderneming enerzijds of van speculatie anderzijds. Niet in geschil was dat indien de uitkomst zou zijn dat sprake was van een bron van inkomen (lees: een bron van inkomen in box 1), dat de bron dan 'winst uit onderneming' zou zijn.

Het hof toetst of aan de volgende drie algemene (bron-)voorwaarden wordt voldaan: (i) deelname aan het economische verkeer, (ii) het (subjectieve) oogmerk om een voordeel te behalen, en (iii) de (objectieve) verwachting dat het voordeel redelijkerwijs kan worden behaald.

Het hof beoordeelt niet expliciet of de belastingplichtige werkzaamheden heeft verricht. Enige arbeid is wel vereist voor winst uit onderneming (of resultaat uit overige werkzaamheden). In de onderhavige zaak lijkt dat verder niet in geschil te zijn.

Het hof toetst of belanghebbende deelnam aan het economische verkeer (lees dus: *werkzaamheden* verrichtte in het economische verkeer). Daarvan was sprake omdat belanghebbende cryptovaluta aan- en verkoopt op openbaar toegankelijke exchanges. De cruciale vraag is vervolgens of belanghebbende het voordeel objectief kon verwachten. Het hof beantwoordde deze vraag – anders dan de rechtbank – bevestigend. Om tot dit oordeel te komen, constateerde het hof allereerst dat de tradingbot vaststelt of zich een arbitragemogelijkheid voordoet. Het voordeel, zo constateerde het hof, is vast te stellen op het verschil tussen de prijs op de ene exchange met de hoge prijs minus de lagere prijs op een andere exchange minus de transactiekosten. Het hof geeft hierbij aan dat het gaat om de toestand op dat moment waardoor het voordeel kan worden behaald en dat het niet afhankelijk is van marktontwikkelingen. Hierbij ziet het hof ook onder ogen dat door marktontwikkelingen het voordeel kan wijzigen, het voordeel kan afnemen of zelfs in een verlies kan resulteren. Door het feit dat de transacties met de tradingbot over een periode van drie jaar in 75% tot 80% van de gevallen winstgevend zijn geweest acht het hof de positieve resultaten over de jaren bestendig en robuust. Derhalve is het voordeel volgens het hof redelijkerwijs te verwachten en is er geen sprake van speculatie. Het hof verwijst tevens naar de resultaten die belanghebbende heeft behaald met de arbitrage, maar benoemt niet expliciet in hoeverre

deze rendementen meer zijn dan met normaal vermogensbeheer behaald zou kunnen worden. Het hof maakt echter wel onderscheid tussen de koersresultaten en de arbitragesresultaten. Als we het geheel in ogenschouw nemen, dan komt het ons dus voor dat de arbitrage een werkzaamheid is die kennelijk leidt tot het rendement plus. Dat hier feitelijk onderscheid tussen wordt gemaakt is op zichzelf begrijpelijk.

Zoals gezegd, de arbeid wordt als zodanig niet benoemd. Dat leidt ertoe dat we moeten gissen of het ontwikkelen van de bot of het gebruikmaken van de bot de relevante factor was. Uit het geheel van de rechtsoverweging 4.4 leiden we af dat gebruikmaken van de bot ten behoeve van arbitrage hier kennelijk de relevante factor was, want daarmee werd een voorzienbaar voordeel gehaald. We moeten hier zeggen "kennelijk" want het hof refereert niet letterlijk aan "arbeid" of "werkzaamheden" van belanghebbende.

Samengevat zouden we kunnen stellen dat met name de functie van de tradingbot van belang is om vast te kunnen stellen of een voordeel voorzienbaar is. De bot werd niet zomaar gehanteerd om crypto aan te kopen, maar werd gehanteerd om gebruik te kunnen maken van prijsverschillen, en dat had een redelijk succes. Aan de objectieve (en subjectieve) voordeelttoets werd hiermee voldaan.³⁵

3.1.2 Niet-zelf ontwikkelde bot

De situatie kan zich ook voordoen dat de belastingplichtige een tradingbot gebruikt die door een ander is ontwikkeld. De vraag is dan of de belastingplichtige ook dan een niet-speculatief voordeel realiseert. Wij denken van wel. Ook voor deze belastingplichtige leidt immers het gebruik van de tradingbot tot het realiseren van een voorzienbaar voordeel.

Als echter het aantal gebruikers toeneemt zou het kunnen zijn dat op enig moment de individuele belegger geen voorzienbaar voordeel meer kan behalen, omdat de markt door het grote aantal deelnemers efficiënt is gaan werken. Waar het omslagpunt ligt, zal in de praktijk lastig te bepalen zijn.

3.2 Airdrops

Bij een airdrop ontvangt een houder van een wallet gratis cryptovaluta. Dit gaat in veel gevallen om nieuwe cryptovaluta. De achterliggende gedachte is dat airdrops tot meer adoptie kunnen leiden. Hoe meer mensen cryptovaluta bezitten hoe eerder deze door anderen zullen worden geaccepteerd.³⁶ Een airdrop wordt in feite gebruikt als een marketinginstrument om bijvoorbeeld meer aandacht te trekken voor nieuwe cryptovaluta. De cryptovaluta die gratis zijn ontvangen kunnen ten tijde van de airdrop een waarde vertegenwoordigen in het economische verkeer. Indien de houder van de wallet verder geen activiteiten hoeft te verrichten voor de verkrijging van de cryptovaluta noemen we dit een airdrop.

³³ Hof Arnhem-Leeuwarden 9 juli 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:4613, V-N 2024/48.3.

³⁴ Onderdeel 2.2. uit de hofuitspraak.

³⁵ Vergelijk KG:213:2024:3, waarin werd uitgegaan van resultaat uit overige werkzaamheden dan wel winst bij arbitrage middels een bot.

³⁶ Bitvavo, 'Wat zijn airdrops en kan ik deze ontvangen met mijn hosted wallet?', <https://support.bitvavo.com/hc/nl/articles/4405183559697-Wat-zijn-airdrops-en-kan-ik-deze-ontvangen-met-mijn-hosted-wallet>.

Indien wel specifieke activiteiten moeten worden verricht om een airdrop te verkrijgen spreken we van airdrop farming. Hierbij kan worden gedacht aan het doen van specifieke transacties, met name het uitvoeren van activiteiten op de blockchain om te kunnen voldoen aan de voorwaarden van een airdrop. Vaak gaat hier onderzoek naar die voorwaarden aan vooraf. Degene die in aanmerking wil komen voor een airdrop, moet dan vaststellen aan welke voorwaarden moet worden voldaan om een airdrop te kunnen verkrijgen en vervolgens inspanningen leveren om hier aan te voldoen.

3.2.1 Random airdrop

Van arbeid die leidt tot een objectieve voordeelsverwachting zal in het geval van een daadwerkelijke random airdrop geen sprake zijn, zelfs al zou diegene ernaar streven (subjectief). Er is geen arbeid die verklaart waarom de airdrop zou worden ontvangen. Dat iemand zich moet melden om de airdrop daadwerkelijk te ontvangen, doet hier naar onze mening niet aan af.

3.2.2 Airdrop farming

In het geval van airdrop farming kan dit anders liggen. Door het verrichten van onderzoeksactiviteiten en inspanningen zoals hiervoor genoemd is het subjectieve oogmerk naar onze mening een gegeven. Dergelijke inspanningen zullen immers ingegeven zijn door een wil om een voordeel te behalen. Daarnaast wordt door het onderzoek en de inspanningen de kans op een airdrop vergroot. Pas indien deze activiteiten in zodanige mate worden verricht dat hierdoor een voorzienbaar voordeel kan worden behaald, wordt voldaan aan de arbeidspluseis. In de praktijk zal het de vraag naar onze mening zijn of de arbeid een (gewichtige), verklarende factor is voor het voordeel. Dit zal niet altijd eenvoudig vast te stellen zijn.

Onder omstandigheden zou nog sprake kunnen zijn van een vrijstelling. Dit lichten wij als volgt toe: denkbaar is dat airdrop farming aangemerkt wordt als een kansspel, meer in het bijzonder als een prijsvraag.³⁷ De verkrijging van de crypto is dan belast met kansspelbelasting. Als bij airdrop farming tegelijk sprake is van de bron resultaat uit overige werkzaamheden, dan kan desondanks nog sprake zijn van een vrijstelling. Dit is het geval indien er samenloop optreedt met de kansspelbelasting. Dit kan zich voordoen indien sprake zou zijn van een prijsvraag in de zin van artikel 2 lid 1 onderdeel b Wet op de Kansspelbelasting. Prijsvragen kunnen een bron van inkomen vormen indien en voorzover deze aan de broncriteria voldoen, zodat sprake is van én inkomstenbelasting én kansspelbelasting. Indien deze samenloop optreedt, is het inkomen vrijgesteld voor de inkomstenbelasting (artikel 3.96 Wet op de Inkomstenbelasting 2001).

3.3 Mining

Mining³⁸ is het proces waarbij nieuwe cryptovaluta worden ontwikkeld of transacties op de blockchain worden

gevalideerd. Na deze validatie wordt een transactie op de blockchain definitief. Er zijn meerdere vormen van mining. Hierna gaan wij in eerst in op de vormen proof of work (PoW) en proof of stake (PoS). Een bekend voorbeeld van PoW is Bitcoin en het huidige Ethereum als PoS.

Bij *proof of work* worden met behulp van computer-rekenkracht wiskundige puzzels opgelost om daarmee nieuwe cryptovaluta of transacties te valideren. Tegenwoordig is veel rekenkracht nodig om een Bitcoin te minen. De op te lossen puzzels worden over de tijd moeilijker. Om deze te kunnen oplossen is daarom ook meer rekenkracht nodig.

Degene die met behulp van de computer(s) de puzzel als eerste oplost krijgt hiervoor een beloning veelal in de vorm van cryptovaluta. De huidige beloning voor Bitcoin is 3,15 Bitcoin.³⁹ In het begin was deze beloning nog 50 Bitcoin, maar deze beloning wordt op vastgestelde momenten gehalveerd. De hoogte van de beloning is dus mede afhankelijk van de koers van de Bitcoin. Zowel het aantal Bitcoins dat ontvangen wordt als de koers varieert over tijd. Voor de vraag of sprake is van een voordeel zijn ook de kosten die gemaakt moeten worden om te kunnen minen van belang. Hierbij kan worden gedacht aan energiekosten die in de regel significant zijn.

Bij *proof of stake* worden transacties gevalideerd doordat cryptohouders stemmen of een transactie op de blockchain doorgang moet vinden of niet. Een dergelijke transactie kan leiden tot voordeel voor de groep cryptohouders die meestemmen. De transactie wordt definitief als genoeg stemmen voor de transactie zijn. De validators oftewel de stemmers worden geselecteerd op basis van hun tokenbezit. Niet iedereen kan worden geselecteerd, omdat een minimumbezit aan cryptovaluta vereist is om geselecteerd te kunnen worden. Bij Ethereum is dit bijvoorbeeld 32 ETH die vastgezet moeten worden.⁴⁰ Daarnaast is een geschikte computer nodig die bovendien de hele dag verbonden is met internet en waarop de juiste miningsoftware is geïnstalleerd. Een geslaagde transactie leidt uiteindelijk tot een vergoeding voor een individuele cryptobezitter. De beloning is bij Ethereum afhankelijk van een formule, waarvan de uitkomst niet op voorhand vaststaat.

3.3.1 De voordeelsverwachting bij PoW en PoS

In onderdeel 2.3 beschreven we al dat de voordeelscriteria niet altijd worden aangelegd. Bij vermogenstransacties zal deze wel worden aangelegd. Bij dienstverlening tegen betaling, waar feitelijk met behulp van werkzaamheden in het economisch verkeer een voordeel is behaald, hoeft die toets in beginsel niet aangelegd te worden.

Bij PoS zal naar zijn aard altijd sprake zijn van een vermogenstransactie. Maar bij PoW hoeft dat niet zo te zijn, dat is vergelijkbaar met dienstverlening. Tegelijk zijn daar wel kosten mee gemoeid, soms zelfs fors. De voordeelscriteria

37 Zie artikel 2, lid 2 onder B Wet op de kansspelbelasting.

38 Bitvavo, 'Wat is mining?', <https://learn.bitvavo.com/nl/article/wat-is-mining/393>.

39 BLOX, 'Wat is Bitcoin mining en hoe werkt het?', <https://weareblox.com/nl-nl/bitcoin-mining>.

40 <https://ethereum.org/en/developers/docs/consensus-mechanisms/pos/faqs/>.

zullen daarom ook bij PoW een rol spelen gelet op de in onderdeel 2.3 genoemde categorie a (de afbakening met voorzienbaar verliesgevende activiteiten).

Ter zake van het subjectieve oogmerk geldt dat een natuurlijke persoon die mining activiteiten verricht, veelal het oogmerk heeft voordeel te behalen. De vraag is echter of deze ook objectief voordeel kan verwachten van de mining activiteiten. We beoordelen dat hierna bij PoW en PoS.

3.3.2 De objectieve voordeelsverwachting bij PoW

Het feit dat in gevallen van PoW een significante hoeveelheid aan computerrekenkracht nodig is om te kunnen minen, maakt op zichzelf nog niet dat sprake is van een objectieve voordeelsverwachting. Ook niet als een significante investering noodzakelijk is om deze computerrekenkracht tot je beschikking te krijgen. Van belang is dat de "arbeid" die iemand in dit kader verricht, ook daadwerkelijk een verklarende of gewichtige factor is die leidt tot rendement. De kans dat de wiskundige puzzel in het kader van PoW door een natuurlijke persoon wordt opgelost is in de praktijk gering. Zoals aangegeven wordt bij Bitcoin na verloop van tijd de beloning voor het minen gehalveerd. Daarbij komt ook dat de rekenkracht die nodig is om te minen over tijd ook toeneemt. De arbeid en kennis die nodig zijn om te kunnen minen zullen toenemen, de beloning in Bitcoin neemt aan de andere kant af. Op basis van de koers van Bitcoin zal moeten worden beoordeeld of ook een rendement wordt behaald dat normaal vermogensbeheer te boven gaat. De investering in hardware en de geleverde arbeid moeten leiden tot een positief rendement, dat wordt verklaard door deze werkzaamheden. In lijn met de hiervoor genoemde uitspraak over de tradingbot zal dus ook gekeken dienen te worden naar bestendigheid en robuustheid van de resultaten die worden behaald. Dat het effect van de werkzaamheden steeds minder worden, leidt er dus toe dat in veel gevallen geen sprake zal zijn van een objectieve winstverwachting. Sterker nog, er is in feite sprake van voorzienbaar verliesgevende activiteiten. Een eventueel onverwacht ontstane winst zal derhalve niet belast zijn (zie onderdeel 2.3 hiervóór).

3.3.3 De objectieve voordeelsverwachting bij PoS

In het geval van PoS dient een natuurlijke persoon een vastgesteld minimaal aantal cryptovaluta vast te zetten op de blockchain om geselecteerd te kunnen worden als validator. Enkel wanneer hij wordt geselecteerd voor de validatie van een transactie kan een vergoeding worden verkregen. Bij grotere projecten is er vaak nauwelijks invloed uit te oefenen op de uitkomst. Er zijn immers vele validators. Het enkele feit dat iemand een grote investering moet doen om het minimaal vereiste aantal cryptovaluta te bezitten, heeft niet tot gevolg dat voldaan wordt aan de objectieve voordeelsverwachting. Onder omstandigheden kan dit anders zijn, als een deelnemer bepaalde inspanningen verricht die ertoe leiden dat juist hij voordeel krijgt en zijn transactie gevalideerd wordt.

De staatssecretaris gaat in de brief van 28 mei 2018 in op mining.⁴¹ De staatssecretaris neemt het standpunt in dat mining activiteiten van een natuurlijke persoon niet snel een bron van inkomen vormen, omdat in het algemeen objectief gezien geen voordeel verwacht kan worden van de mining activiteiten. Gezien het voorgaande onderschrijven wij deze conclusie van de staatssecretaris.

3.4 Forks

Een belastingplichtige kan geconfronteerd worden met een "fork". Hierbij wordt er een verandering doorgevoerd in het protocol van de specifieke cryptovaluta waardoor de blockchain wordt gesplitst.⁴² Hierdoor kan er een nieuwe cryptovaluta ontstaan die de belastingplichtige om niet verkrijgt. De arbeid die verricht moet worden voor de verkrijging van de cryptovaluta is in de meeste gevallen zeer gering of nihil. Iedereen die de desbetreffende cryptovaluta bezit komt dit voordeel in beginsel toe. Daarom zal niet snel sprake zijn van meer dan normaal vermogensbeheer. Soms dient iemand de nieuwe cryptovaluta zelf te claimen. Dit maakt volgens het gepubliceerde kennisgroepstandpunt geen verschil voor de fiscale behandeling. In beide situaties behoort de cryptovaluta tot het box 3-vermogen.

Voor de volledigheid merken wij nog op dat in gevallen waarbij belastingplichtigen wel invloed kunnen uitoefenen op de verkrijging of hoogte van het voordeel dit anders kan zijn en er sprake kan zijn van een werkzaamheid of een onderneming. Dit zal voor bekende cryptovaluta niet snel aan de orde zijn.

4. Betrokkenheid bij cryptovaluta

Een natuurlijke persoon kan ook betrokken zijn bij de cryptovaluta, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van deze cryptovaluta of omdat de belastingplichtige marketingactiviteiten verricht voor deze cryptovaluta. Er kunnen twee situaties onderscheiden worden. De eerste situatie is dat de belastingplichtige crypto's ontvangt als vergoeding voor bovengenoemde werkzaamheden. Dat is geen vermogenstransactie, maar mogelijk is er wel dienstverlening waar de beide voordeelscriteria geen afzonderlijke rol spelen. Een feitelijk behaald voordeel leidt dan in beginsel tot belastingheffing in box 1, ongeacht het oogmerk. Dan zal het inkomen belast zijn als resultaat uit overige werkzaamheden of winst uit onderneming tenzij de kosten zodanig hoog zijn dat gesproken moet worden van voorzienbaar verliesgevende activiteiten. Dan is er geen bron van inkomen..

Het is ook mogelijk dat de bedoelde werkzaamheden worden uitgevoerd ten aanzien van specifieke crypto die de belastingplichtige al in zijn bezit heeft of voornemens is te kopen. De crypto's worden dus niet ontvangen als vergoeding voor werkzaamheden. Dan is dus wel sprake van een vermogenstransactie. De crypto's zijn in beginsel belast in box 3, tenzij de belastingplichtige door zijn betrokkenheid bij de

41 Verslag Schriftelijk Overleg, *Kamerstukken I* 2017/18, 34775, AA, p. 6-7, V-N 2018/31.3.

42 KG:202:2023:12, <https://kennissgroepen.belastingdienst.nl/publicaties/kg202202312-cryptomunten-ontstaan-uit-een-fork-en-box-3/>.

crypto's over voorkennis beschikt of invloed kan uitoefenen op de waardeontwikkeling, waardoor een rendement wordt behaald dat normaal vermogensbeheer te boven gaat.

5. Cryptovaluta als vermogensrecht

Kort merken wij nog op dat als de cryptovaluta niet tot een werkzaamheid of onderneming behoren zij belast worden als inkomen uit sparen en beleggen in box 3. In artikel 5.3 Wet IB is opgenomen dat de rendementsgrondslag de waarde van de bezittingen is, verminderd met de waarde van de schulden. Bezittingen worden gedefinieerd in lid 2 van dit artikel. Volgens sub f vallen hier ook overige vermogensrechten onder.

De staatssecretaris heeft op 28 mei 2018 vragen beantwoord, onder meer over de waardering van cryptovaluta in box 3. De staatssecretaris geeft aan dat cryptovaluta in box 3 moeten worden opgenomen tegen de geldende koers op de peildatum indien geen sprake is van vermogensbestandsdelen die inkomen uit werk en woning of uit aanmerkelijk belang generen. Dit wordt tevens onderschreven door het Hof Amsterdam.⁴³ Hierin werd opgemerkt dat de fiscale kwalificatie van cryptovaluta als overige vermogensrechten⁴⁴ correct is. Cryptovaluta zijn namelijk rechten met een waarde in het economische verkeer en dienen derhalve te worden gekwalificeerd als overige vermogensrechten voor de toepassing van de rendementsgrondslag van box 3.

De situatie die ontstaat is uiteraard – net als bij andere vermogensbestanddelen – dat een peildatum per 1 januari wordt genomen, met een fictief rendement, die in het geheel niets zegt over de waardeontwikkeling. Uiteraard is het mogelijk om volgens de regels die de Hoge Raad heeft gegeven, het werkelijk rendement in aanmerking te nemen.⁴⁵ Zeker in verliesjaren is dat aan te bevelen, al is de daadwerkelijke belastingheffing afhankelijk van het totale rendement.

Zodra er een vermogensaanwasbelasting wordt ingevoerd, ontstaat er een nieuwe situatie. Het bijzondere van crypto is dat deze zeer volatiel zijn, volatieler nog dan aandelen. Dat geeft mogelijkwerwijs aanleiding tot verliesverrekening over de jaren heen. Tegelijkertijd is de carry back mogelijkheid vooralsnog ingetrokken.⁴⁶ Dat zou ertoe kunnen leiden dat een grote winst wordt behaald in enig jaar, terwijl die het jaar daarop verdampt. Indien dat naderhand niet of met moeite gecompenseerd wordt – bijvoorbeeld omdat de belegger door het verlies besluit om conservatiever te beleggen – dan ontstaat feitelijk toch weer belastingheffing over een niet behaald rendement. Dat zou weer allerlei procedures uitlokken vergelijkbaar met de box 3-procedures. Nu zal dat bij aandelen net zo goed spelen, maar het effect bij crypto is mogelijk vele malen groter gelet op de volatiliteit.

6. Tot slot

In dit artikel is beoordeeld op welke wijze transacties met crypto's in de inkomstenbelasting worden belast. In de meeste gevallen zullen crypto's belast worden in box 3. Met betrekking tot bepaalde activiteit kan echter het inkomen belast worden als resultaat uit overige werkzaamheden. Op dit moment is dat bijvoorbeeld aan de orde bij handel via een tradingbot die gebruik maakt van markt-imperfecties en daardoor een voorzienbaar voordeel kan behalen. Miningactiviteiten zullen niet snel een bron van inkomen vormen, omdat deze activiteiten momenteel voorzienbaar verlieslatend zijn. Afhankelijk van de feiten en omstandigheden kan de betrokkenheid van de belastingplichtige bij een crypto zodanig zijn dat de belastingplichtige werkzaamheden verricht waarvoor crypto's als vergoeding worden betaald of de belastingplichtige in een positie verkeert dat deze voorkennis heeft ofwel invloed kan uitoefenen op de koers. In die gevallen is het inkomen belast als resultaat uit overige werkzaamheden of winst uit onderneming. De analyse van die situaties is echter heel feitelijk. In de praktijk blijkt deze analyse lastig omdat het internet en de technologie het mogelijk maken dat crypto's in heel veel verschillende vormen worden uitgegeven en er zich transacties voordoen die in het verleden nog niet mogelijk waren. Tot slot is de cryptovalutamarkt minder volwassen en gereguleerd in vergelijking tot de aandelenmarkt. Daardoor zijn er meer mogelijkheden om met voorkennis te handelen of gebruik te maken van markt-imperfecties.

In de praktijk is het lastig om de arbeids- en rendementspluseis met betrekking tot cryptovaluta te hanteren. Zoals bekend leidt dit bij vastgoed al tot vele discussies, laat staan bij cryptovaluta, die voor iedereen vanachter de computer eenvoudig toegankelijk zijn met weinig instapvereisten. Als de ontwikkeling zich doorzet, is het de vraag of het huidige toetsingskader over "bron van inkomen" nog passend en uitvoerbaar is. Te vrezen valt een grote overdaad aan geschillen op het grensvlak tussen al dan niet meer dan normaal vermogensbeheer. De beoogde vermogensaanwasbelasting zal dit uiteraard niet oplossen; het wijzigt immers alleen de maatstaf van heffing. De problematiek kan echter niet eenvoudig opgelost worden want het zou een volledige wijziging van het bronnenstelsel met zich meebrengen, niet alleen voor crypto. Voorlopig zal de praktijk zich dus moeten redden met de huidige wijze van beoordeling.

⁴³ Hof Amsterdam 5 november 2024, no. 23/1238, ECLI:NL:GHAMS:2024:3254.

⁴⁴ Artikel 5.3 lid 2 sub f Wet inkomstenbelasting 2001.

⁴⁵ HR 6 juni 2024, 22/04676, ECLI:NL:HR:2024:704 en 23/00653, ECLI:NL:HR:2024:705 (BNB 2024/84).

⁴⁶ Brief Staatssecretaris van Financiën van 25 januari 2024, 2024-0000009211, V-N 2024/7.3.